

Eolas gnásúil **Nuáil agus samhlaigh** **Cultúr agus Comhthéacs**

Gnéithe **Cruthú agus iniúchadh**

- 1.1 míreanna gairide ceoil a chumadh, a chur i láthair nó a athsheinm agus tacú leis na míreanna sin trí ostinati rithimeacha/séise/armónacha a chruthú lena dtionlacan
- 1.2 píosa gairid a chruthú agus a chur i láthair, ag baint úsáid as uirlisí agus fuaimeanna eile mar fhreagairt ar spreagthach
- 1.3 tionlacan armónach nó rithimeach a dhearadh, an tionlacan sin a thairfeadh agus tobchumadh a dhéanamh ar an tairfeadh sin
- 1.4 cordaí a léiriú atá oiriúnach chun tacaíocht armónach a chur ar fáil do líne aonair shéise

- 2.1 triail a bhaint agus tobchumadh a dhéanamh as cineálacha éagsúla fuaimeanna ar fhoinsé fuaime agus píosa gairid a bhreacadh a chorpraíonn na fuaimeanna trí léiriúcháin shiombalacha a chumadh do na fuaimeanna sin
- 2.2 ráiteas ceoil (amhail rapheol nó gligín fógraíochta) a chruthú faoi cheist tráthúil nó imeacht reatha agus cuspóir agus forbairt an ráitis a chomhroinnt le daoine eile
- 2.3 sleachta/móitífeanna/téamaí ó pháosa reatha ceoil a oiriúnú trína mhothú, stíl, nó armóin bhunaidh a athrú

- 3.1 comhoibriú le scoláirí eile agus le piaraí chun seinnliosta agus sraith taifeadtaí a dhéanamh le himeacht stairiúil áitiúil nó imeacht comórtha pobail a thionlacan
- 3.2 scrúdú agus léirmhíniú a dhéanamh ar an tionchar atá ag ceol chun carachtair a mhealladh, a gcaidrimh agus a gcuid mothúcháin, de réir mar a iniúchtar é sa cheol uirliseach ó sheánraí éagsúla
- 3.3 staidéar a dhéanamh ar stíl chomhaimseartha nó stairiúil ceoil faoi leith; anailís a dhéanamh ar a struchtúr agus a húsáid as gléasanna ceoil, agus cur síos a dhéanamh ar thionchar stíleanna eile uirthi

Gnéithe **Rannpháirtíocht agus déanamh ceoil**

- 1.5 léamh, léirmhíniú agus seinm ó léirithe siombalacha fuaimeanna
- 1.6 éisteacht le míreanna rithimeacha suas le ceithre bharr agus míreanna séise suas le dhá bharr agus iad a thras-scríobh
- 1.7 ceol a chur i láthair ar an spota trí mhíreanna rithimeacha séiseacha a sheinn, a chasadh nó a bhualadh
- 1.8 píosaí ceoil ina n-úsáidtear gléasanna agus uigeachtaí struchtúracha comhoiteanna a chleachtadh agus a thaibhiú
- 1.9 tuiscint a léiriú ar réimse méadar agus buillí trí úsáid a bhaint as cnagadh coirp agus bealaí gluaiseachta eile

- 2.4 amhrán nó píosa gairide uirlise a chleachtadh agus a chur i láthair; na scíleanna agus na teicnící ba ghá chun an ceol a léirmhíniú go héifeachtúil a shainaithint agus a phlé
- 2.5 saothar ceoil a ullmhú agus a chleachtadh do ensemble a dhíríonn ar chomhoibriú agus éisteacht do chothromú agus do thuin chainte; an léirmhíniú a bheachtú trí bhreathnú ar ghnéithe amhail soiléireacht, líofacht, éifeacht agus stíl
- 2.6 ostiantó rithimeach nó séise a chumadh agus sraitheanna fuaime a chur leis thar an bpatrún nuair a sheinntear arís é, an uigeacht a éagsúlú chun píosa mothaithe a chruthú chun gearrthán scannáin nó seicheamh íomhánna a thionlacan.
- 2.7 roinnt smaointe ceoil a chruthú agus a chur i láthair ag baint úsáid as uirlisí agus fuaimeanna a thángthas orthu chun mothú nó mothúcháin atá curtha in iúl i ndán, scéal nó alt nuachtáin a léiriú

- 3.4 gligín úrnua nó píosa gairid ceoil a chumadh agus a thaibhiú lena úsáid i bhfógra nua do tháirge, agus an saothar cumadóireachta a thairfeadh
- 3.5 samplaí de cheol teagmhasach a chumadh agus a thaibhiú a d'fhéadfaí a úsáid i gcomhthéacsanna nó i dtimpeallachtaí éagsúla

Gnéithe **Breithmheas agus freagairt a thabhairt**

- 1.10 plé a dhéanamh ar shaintréithe agus ar ghnéithe sainithe stíleanna codarsnacha ceoil a léirítear sa scoil áitiúil nó sa phobal
- 1.11 struchtúr píosa ceoil a léiriú trí léiriúcháin fisiceach nó amhairc
- 1.12 a léiriú nuair a athraíonn corda i sleachta ó rogha amhrán
- 1.13 comparáid a dhéanamh idir léamha nó socruithe éagsúla de pháosaí ceoil traidisiúnta nó ceoil tíre, agus aird á thabhairt ar ghnéithe ceoil agus ar thionchair eile
- 1.14 comparáid a dhéanamh idir píosaí ceoil atá comhchosúil de réir ré agus stíle le cumadóirí éagsúla ó thíortha éagsúla

- 2.8 anailís a dhéanamh ar struchtúr cordúil sleachta ó réimse amhrán agus liosta amhrán a chur le chéile ina mbeidh struchtúir agus réimnithe corda comhchosúla
- 2.9 idirdhealú a dhéanamh idir sondaí, réimsí agus tondathanna na roghanna uirlisí agus guthanna; a shainaithint conas a léirítear na fuaimeanna sin agus a láidreachtaí agus a dteorainneacha i dtaibhiú a mholadh
- 2.10 sraith critéar a fhorbairt chun measúnú a dhéanamh ar thaibhiú beo nó taifeadta; úsáid a bhaint as na critéir sin chun athbheithniú domhain a dhéanamh ar thaibhiú
- 2.11 measúnú a dhéanamh ar an tionchar atá ag an teicneolaíocht ar an dóigh a measúnaimid an ceol; bealaí a mholadh lenar féidir ceol an scoláire agus ceol scoláirí eile a chomhroinnt chun lucht éisteachta/féachana domhanda a shroicheadh

- 3.6 ceangal a dhéanamh idir sleachta ceoil agus téacsanna éagsúla/sleachta ceoil a chomhoiriúnú le téacsanna éagsúla (focail, scannán, teanga) agus údar a thabhairt leis na cúiseanna lenar roghnaíodh an píosa ceoil sin le teacht leis an téacs
- 3.7 píosaí le beirt chumadóirí Éireannacha nó níos mó a chur i gcomparáid lena chéile; úsáid a bhaint as éisteacht, léamh cúlra, agus scóir (nuair is cuí) agus míniú a thabhairt agus cur síos a dhéanamh ar na difríochtaí agus na cosúlachtaí sna saothair chumtha
- 3.8 fógra faoi leith a roghnú agus anailís a dhéanamh ar an ról atá ag an gceol maidir le tacú leis an teachtaireacht agus an táirge a chur chun cinn
- 3.9 scrúdú a dhéanamh ar thionchar na n-éifeachtaí próiseála (e.g. saobhadh, aisfhuaimniú, comhbhrú) ar an bpróiseas taifeadta; roinnt taifeadtaí a roghnú agus measúnú a dhéanamh ar úsáid agus ar éifeachtúlacht éifeachtaí den sórt sin atá iontu
- 3.10 plé a dhéanamh ar phrionsabal na gceart ceoil agus míniú a thabhairt maidir leis an tionchar a d'fhéadfadh a bheith aige sin ar chomhroinnt agus ar fhoilsiú an cheoil
- 3.11 iniúchadh a dhéanamh ar an am a thugtar d'ealaíontóirí agus taibheoirí Éireannacha ar na meáin éagsúla áitiúla nó náisiúnta Éireannacha agus na torthaí sin a chur i láthair sa rang